

медичинському праву. Особенностю пропозитованих циклов, по мненню авторов, должно быть рассмотрение наиболее актуальных вопросов, возникающих в практике врача по правовым аспектам его деятельности.

Ключевые слова: медицинское право, правовая грамотность медицинских работников, правовые аспекты медицинской деятельности.

Yu.V. Voronenko, O. H. Shekera

Legal awareness of medical workers as obligatory component of their professional training

Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

Introduction. At present training physicians legal aspects becomes an obligatory component part of the general medical training, as not knowing the legal rules governing the professional medical activities, doctors are not able to perform their duties at the appropriate level; therefore rising the level of physicians' legal knowledge is very actual.

Aim. To propose a system for training medical specialists and their advanced training on the legal aspects of medical practice, taking into account international and home medical law achievements.

Materials and methods. When investigating scientific papers the following methods were used: semantic assessment, comparison, systemic, structural and logical analyses.

Results. There is substantiated the necessity of acquiring knowledge on medical law by both graduate and postgraduate medical workers on the basis of analysing normative legal documents regulating demands for increasing medical workers' legal awareness. There are presented proposals on implementing the effective system of the training and advanced training of medical personnel in legal medical activity, in particular thematic advanced courses on medical law. In the authors' opinion, the peculiarity of the proposed thematic advanced courses are considering the most actual legal issues met in physicians' practice.

Key words: medical law, medical workers' legal awareness, legal aspects of medical activity.

© В.В. ГОРАЧУК, О.О. КАРЕТА, 2013

В.В. Горачук¹, О.О. Карета²

ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНІНГОВОГО ЦЕНТРУ ПЕРСОНАЛУ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика,

Комунальний лікувально-профілактичний заклад
«Чернігівська обласна дитяча лікарня»

Мета. Провести оцінку проміжних результатів діяльності навчально-тренінгового центру медичного персоналу Чернігівської обласної дитячої лікарні, створеного у жовтні 2012 р.

Матеріали і методи. Системний аналіз документів, що підтверджують діяльність центру (наказ керівника закладу, навчально-методичні матеріали, графіки навчання та дані про відвідування занять, всього 43 документи), дані інтерв'ю 17 завідувачів відділень.

Результати. Встановлено, що діяльність центру спрямована на підтримку та розвиток знань, вмій і компетенцій спеціалістів педіатричної мережі області з питань якості медичного обслуговування. Структура навчальних програм складається з двох модулів: загального теоретично-довідкового та проблемно-орієнтованого на результати діяльності. Навчанням охоплено, в залежності від тематики, від 83 до 96% запланованої цільової аудиторії; слухачами підготовлено 18 письмових пропозицій з актуальних проблем поліпшення якості. Ефективність навчання визначається за встановленими критеріями.

Висновок. Досвід роботи центру оцінюється позитивно і може бути рекомендований до поширення в інших закладах охорони здоров'я.

Ключові слова. Навчально-тренінговий центр, персонал, навчання, якість медичної допомоги.

ВСТУП

Актуальність підвищення компетентності і необхідності безперервного навчання персоналу визначена однією з ключових умов досягнення очікуваної результативності медичної допомоги, ефективності використання ресурсів та задоволеності населення якістю медичного обслуговування [5,9].

Потреби персоналу в безперервному професійному навчанні визначаються постійними змінами в організаційних і медичних технологіях, задекларованими в галузевих нормативно-правових актах з питань регулювання якості. Впродовж останніх років змінились вимоги до стандартів державної акредитації та ліцензування, контролю якості медичної допомоги [1-3,8], розроблено ряд галузевих уніфікованих протоколів медичної допомоги, створених на доказовій базі [4,6,7]. Індикаторами впровадження вказаних нормативів визначено, зокрема, проведення навчання персоналу з питань використання даних регуляторних документів.

Постійно зростаючий обсяг інформації та сучасні підходи до сприйняття спеціально підготовленого працівника як носія інтелектуального капіталу будь-якої організації обґрунтовують доцільність створення структурної одиниці під виконання начальних завдань. В комунальному лікувально-профілактичному закладі (далі – КЛПЗ) «Чернігівська обласна дитяча лікарня» такою одиницею став навчально-тренінговий центр (далі – центр) персоналу, піврічний досвід функціонування якого дозволив надати попередню оцінку його діяльності.

Мета. Провести оцінку проміжних результатів діяльності навчально-тренінгового центру медичного персоналу КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня».

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Системний аналіз документів і матеріалів, що підтверджують діяльність центру та її проміжні результати (наказ про створення центру, плани діяльності, навчально-методичні матеріали, графіки навчання, звіти про відвідування занять, всього 43 документи), інтерв'ю з 17 завідувачами відділень.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Системний аналіз документів засвідчив, що центр створений за наказом головного лікаря від 18 жовтня 2012 р. № 325 «Про організацію навчально-

тренінгового центру КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня». Основна мета створення і діяльності центру – підтримка та цілеспрямований розвиток знань, умінь і компетенцій, набутих під час додипломної та післядипломної освіти, співробітників апарату управління, лікарів, молодших медичних спеціалістів лікарні та фахівців педіатричного профілю області, сімейних лікарів з питань якості медичного обслуговування дитячого населення.

Організація діяльності центру представлена у відповідному положенні. Повноваження керівника центру покладені на заступника головного лікаря з організаційно-методичної роботи, головного позаштатного педіатра області. Ресурсне забезпечення діяльності центру здійснюється на основі існуючих матеріально-технічних можливостей організаційно-методичного відділу лікарні: наявних приміщень, відведених для групових та індивідуальних занять, комп'ютерної та мультимедійної техніки.

Діяльність центру відбувається у відповідності з визначеною метою, згідно плану, який охоплює планування кількості учасників навчання, розробку навчальних програм і графіків їх виконання, визначення методів навчання, призначення відповідальних за організацію та проведення навчання, планування методів моніторингу і оцінки навчання.

Організація підготовки і проведення занять покладена на фахівців з організації і управління охороною здоров'я – заступників головного лікаря: з організаційно-методичної роботи – керівника центру, з медичних питань, з медико-соціальної експертизи. За консультативно-методичної підтримки представника кафедри управління охороною здоров'я НМАПО імені П.Л. Шупика розроблені навчальні програми для викладачів центру та слухачів у відповідності до складу аудиторії.

Слід зазначити особливості тематики навчальних програм, яка складається з двох модулів: перший містить загальні теоретично-довідкові теми з питань якості медичного обслуговування, другий – проблемно-орієнтовані перспективні теми з підвищення якості медичної допомоги в умовах конкретної діяльності фахівців. Заняття кожного модулю чергуються, що відображено в графіках.

Теми занять першого модулю висвітлюють сутність категорії якості у медицині, світовий досвід регулювання якості в медичній сфері, основні підходи до стандартизації медичної діяльності, види і методи контролю і оцінки якості в закладі охорони здоров'я, правові основи регулювання якості медичної допомоги, етико-деонтологічні вимоги до професійної діяльності медичного працівника. Форми проведення занять передбачають надання слухачам короткотермінової інформації (тривалістю до 20 хвилин) з наступними, відповідно до представленої теми, завданнями по визначенню актуальних проблем в їх професійній діяльності, що впливають на якість медичної допомоги.

Структура другого модулю передбачає обговорення на заняттях результатів виконання отриманих тематичних завдань за повідомленнями учасників навчання. Передбачена участь у обговоренні усіх бажаючих з висуванням пропозицій з усунення існуючих проблем. Обговоренню підлягають: дотримання вимог до знання основних положень стандартів за профілем власної медичної діяльності, основ медичного права, професійної й загальної етики, деонтології; рівень володіння навичками самоконтролю діяльності, статистичного контролю якості роботи,

форми участі і методи при проведенні внутрішнього аудиту; вміння впроваджувати інновації; дотримання правил власної безпеки і забезпечення пацієнта, навичок спілкування та інші.

Планами навчання передбачено проведення, крім групових, індивідуальних занять у формі консультативно-методичної допомоги з питань, визначених особисто слухачем, які, на його думку, потребують більш досконалого вивчення.

В планах навчання визначені критерії його ефективності з метою подальшої оцінки: рівень охоплення навчанням цільової аудиторії, відповідність тематики характеристикам якості медичної допомоги, дотримання графіку занять, документальне оформлення пропозицій за результатами обговорення проблемних питань і, в разі необхідності, представлення їх керівництву закладу, задоволеність учасників організацією і змістом навчання, свідчення безпосередніх керівників про підвищення рівня знань і компетенцій підпорядкованого персоналу за результатами навчання.

Встановлено, що за період функціонування центру навчальною підготовкою охоплено, в залежності від тематики, від 83 до 96% запланованої цільової аудиторії, що засвідчено у відповідних відомостях відвідувань персоналу. Заняття проводяться відповідно до графіку. За результатами дискусій учасників направлено 18 письмових пропозицій: дві – головному лікарю КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня», чотири – завідувачам відділень лікарні, 12 – головним позаштатним спеціалістам педіатричної мережі.

Дані інтерв'ю з завідувачами відділень КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня» засвідчили, що за результатами навчання підвищились: рівень поінформованості учасників занять з питань якості медичного обслуговування, активність лікарів при залученні їх до розробки внутрішніх стандартів медичної допомоги та рівень самоконтролю персоналу за власною професійною діяльністю; співробітниками активніше використовуються лікарняні електронні ресурси як довідкова інформація для поглиблення знань з питань якості медичного обслуговування.

ВИСНОВОК

Результати функціонування навчально-тренінгового центру медичного персоналу КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня» оцінені позитивно. Необхідний подальший моніторинг діяльності в найближчій і віддаленій перспективі з метою поширення досвіду в інших закладах охорони здоров'я.

Література

1. Про вдосконалення державної акредитації закладів охорони здоров'я. МОЗ України. Офіц. вид. 2011. 142. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110314_142.html.
2. Про внесення змін до наказу МОЗ від 02.02.2011 р. № 49. МОЗ України. Офіц. вид. 2012. 981. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20121130_981.html.
3. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. № 765. Кабінет Міністрів України. Офіц. вид. 2012. 1216. (Нормативний документ КМУ України. Постанова). [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://>

zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1216-2012-%D0%BF.

4. Про затвердження Клінічного протоколу лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз в рамках реалізації гранту 9 раунду Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією за компонентом «туберкульоз». МОЗ України. Офіц. вид. 2013. 126. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130214_0126.html.

5. Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року. МОЗ України. Офіц. вид. 2011. 454. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110801_454.html.

6. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при припиненні вживання тютюнових виробів. МОЗ України. Офіц. вид. 2012. 601. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120803_601.html.

7. Про затвердження уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення. МОЗ України. Офіц. вид. 2013. 59. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130129_0059.html.

8. Про порядок контролю якості медичної допомоги. МОЗ України. Офіц. вид. 2012. 752. (Нормативний документ МОЗ України. Наказ). [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_752.html.

9. Руководство по разработке стратегий обеспечения качества и безопасности с позиции систем здравоохранения. Европейское региональное бюро Всемирной организации здравоохранения. 2008.

В.В. Горачук, А.А. Карета

Опыт функционирования учебно-тренингового центра персонала в учреждении здравоохранения

Национальная медицинская академия последипломного образования
имени П. Л. Шупика,

Коммунальное лечебно-профилактическое учреждение
«Черниговская областная детская больница»

Цель. Провести оценку промежуточных результатов деятельности учебно-тренингового центра медицинского персонала Черниговской областной детской больницы, созданного в октябре 2012 г.

Материалы и методы. Системный анализ документов, подтверждающих деятельность центра (приказ руководителя учреждения, учебно-методические материалы, графики обучения и данные о посещениях занятий, всего 43 документа), данные интервью 17 заведующих отделений.

Результаты. Установлено, что деятельность центра направлена на поддержку и развитие знаний, умений и компетенций специалистов педиатрической сети области по вопросам качества медицинского обслуживания. Структура учебных программ состоит

из двух модулей: общего теоретико-справочного и проблемно-ориентированного на результаты деятельности. Обучением охвачено, в зависимости от тематики, от 83 до 96% запланированной целевой аудитории; слушателями подготовлено 18 письменных предложений по актуальным проблемам улучшения качества. Эффективность обучения определяется по установленным критериям.

Заключение. Опыт работы центра оценивается положительно и может быть рекомендован к распространению в других учреждениях здравоохранения.

Ключевые слова. Учебно-тренинговый центр, персонал, обучение, качество медицинской помощи.

V.V. Horachuk, O.O. Kareta

Experience functioning of educational and training center staff in health care institutions

Shupik National Medical Academy of Postgraduate Education,
Public health care settin «Chernihiv Region Children's Hospital»

Aim. Performing the assessment of intermediate results of the educational and training center staff of the Chernihiv Region Children's Hospital founded in October 2012.

Materials and methods. System analysis of the documents confirming the Centre activity (instruction of the head of institution, teaching materials, training schedules and data on attendance – totally 43 document), interview data of 17 heads of the departments.

Results. It was found that the activity of the centre is aimed on the support and development of the knowledge, skills and competence of the network of pediatric specialists on the care quality. The structure of the curriculum consists of two modules: a general theoretical background and task-oriented activities. The training includes, depending on the subject, from 83 to 96% of the planned target audience; 18 students prepared written submissions on the issues of quality improvement. The effectiveness of training is determined by the criteria.

Conclusion. The experience of the center is of a great value and can be recommended for the distribution in other health care institutions.

Key words: Educational and training center, staff training, quality of care.

© А.И. ЗОЗУЛЯ, Г.А. СЛАБКИЙ, 2013
А.И. Зозуля, Г.А. Слабкий

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ ОКАЗАНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ НАСЕЛЕНИЮ ПРИ ЦЕРЕБРО- ВАСКУЛЯРНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЯХ – СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ОБЩЕЙ РЕФОРМЫ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В УКРАИНЕ

ГУ «Институт стратегических исследований МЗ Украины»,
Национальная медицинская академия последипломного образования
имени П. Л. Шупика

Вступление. На современном этапе развития общества в Украине проводится реформирование системы медицинской помощи населению. Город Киев определен